

Nr. 46.

Pirmdeena 17. (29.) November

1869.

Rahdītājs.

Gefichsemmes sūnas. No Rīgas: Wids. gub. flūdd. — daugawas pahrizelschanas tālfe. No Pehterbūrgas: Augsta Keisereene pahreisojuſe, — rekruschi nemīchana, — Rīgas-Delgavas-Lēpajas dselsu-zelschā.

Ahrsemmes sūnas. No Wāzsemmes: bisskapi prettiba preit pahwestu. No Šveicījas: jaunee bīgeri. No Ēhstrelījas: Dalmazījas dumpis. No Portigales: mehīstīelu strībīs degt. No Rohmas: pahwesta sūna protestanteem konzībēs debt. No Itālijas: lehnīsfā atvēstījosees. No Ēgiptes: Suezes kanale atvēpta. No Amerikas: Oscefferson Dahwīs. No Mēkīkas: larijs ar Indianesēiem.

Jitīas jannas sūnas. No Rīgas: Latvieshu gohda-wihrs. No Delgavas: aīsgāhēju Kurzemēku bēdas. No Waršawas: leela wehra. Schitomīras: bānīzas degšana. No Sibīrijas: mēschū un sahles degšana. No Amerikas: pahr ugguns-wihmeju kānu.

Jānumtāhs sūnas.

Gohda peemīna. Par naudas glabbašanu. Smēstu stāstījīsh. Heelīkumā. Tschīgans. Basuddis dehls. Kas ta par tādu libgāvīnu? Grabmata, to Pehtīcha Lauwīna fāvam draugam Dehtīsham Lāženam rakstījis. Atbildes.

Gefichsemmes sūnas.

No Rīgas. Wīzsemmes gubernijas waldischana sūnamu darrijuſe, ka taggad effoht atmesti tee līktumi, kas Wids. gubernijas avisē № 132 tai 1861mā gaddā laſſami un fur bij pahwelehts, ka teem semneſeem, kas seenu, falmus, mēcha-putnus un malku us pilsfehtu wedd, waijagoht no muisčas waldischanas isnemt leezību, ka winneem brihw tāhdas prezzes west un pahroht; taggad tee ar malku us Rīgu nahldami wēsumi effoht ismēſlejami pehž tāhm sānahm, kas nosazzitas § 1438 guberniju līktumos un § 1438 walsts līktumu VIII. grabmatā.

No Rīgas. Rīgas Rahts jeb magistrats darra sūnamu to no Wids. gubernijas waldischanas apstiprinatu sūnu un tālī pahr to pahrizelschanu daugawā. Taggad ruddens laikā, kad tilts nonemts

un pawassarā, pirms tilts līkts, tāls pahrezemas damplaiwas eeschoht ne tik ween no pulst. 7 rihtā līhds pulst. 7 wakfarā, pa kurru laiku latram par pahrizelschanu jamalša 5 un 3 kap., bet arri wehl no pulst. 8 līhds 10 wakfarā un pa schahm 2 stundahm jamalša 10 kap. no zilweka. Pehž pulst. 10 tik zels ar airu-laiwām un tad weenam, kas brauz ar ihpaschu laiwinu, jamalša 20 kap., un kad wairak reiħā weenā laiwa, tad 10 kap. no zilweka. Bet pa wehtrs laiku, jeb kad ledus eet, kad zelschana bālīga, tad fchi tāfse negeld, tad pafchrem jafalihgst. Kad zehlāji pahribu darra, voi irr rupji, tad pahr winneem warr suhdeht pee teem usraugeem, no kurreem weens tē Rīgas pufē irr tilta-kambari atrohdams un oħris pahrdaugawā Seemanna trakteeri.

No Pehterbūrgas. Kreewu awise „Golos“ raksta, ka Rīgas-Delgavas dselsu-zelta waldischana effoht waldischanai peenēfūse luhgšchanu, lai wehle to dselsu-zeltu tātak tāfīt līhds Lēpaju un pahr daugawu buhweht pastahwigū tiltu.

— Augsta Keisereene tai 6tā November deena pulst. 10, 20 min. wakfarā laimigi pahreisojoze mahjā Pehterbūrgā. Pehterbūrsneeki augsto Keisereeni mahjā pahreisojoht fanehmuſchi ar leelu gohdu un preeku. Iau no pascha rihtā agri bij mahjas puschnotas ar farrogeem un raibeem dekkem un wakfarā tāpat ehlas fā eelas gresnotas ar raibahm ugguniħm. Jo ffaistaki bijusħas gresnotas tāls eelas, pa kurrahm Keisereene brauza un laudis leelols pullos kohpā buhdami miħlotai semmes-mahtei fannai usgawillejuschi.

— Augstais Kungs un Keisers ar ihpaschu manifesti pahwelejīs nahloſchā gaddā abbās walsts

dattas un Vohlu semmes gubernijas rekruschas nemt, ar so semmes un juhras farras-pehku pilnigu darriht. Schinni reisä nemshoht 4 no tuhlfoscheem un nemshana jafahl 15ta Janwar un jabeids 15ta Februar 1870. Mundeera nauda par katu rekrutu 11 rubt. 5 kap. — Ispirkchanahs 570 rubt.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzsemmes rafsta, fa lohti dauds fatolu biskapi effoht, kas apnehnuschees konzhle pretti stahweht taä jaunai hauslibai, fa pahwests newarroht maldites. Kahds biskaps, Döllinger wahrdä, jau grahmatu pahr to faralstijis un wisseem zitteem Wahzsemmes biskapeem to pefsuhtijis. Preeskch fahdahm deenahm Prahgash erzbiskaps, kardinalis firsts Schwarzenberg us Nohmu reisodams, pee erzbiskapa Döllinger ereisojis un teizis, fa, ja to eezelschoht par tizzibas likumu, fa pahwests nemaldigs, — wisch tuhlin sawu gohda-ammatu nolifshoht. Wissi Chstreikjas biskapi täpat dohmajoht un runnajoht.

No Schweizias. Taä fa Frankfurteesch gribbedami isbehgt Brühchu rekruschu likumeem, dauds padewahs Schweizias pawalstneezibä, täpat taggad darrjuschti Wirtembergeesch arr. Bet schee drohschali buhdami par Frankfurteeschem, fslidri fazzijuschi, fadeht winni to darrroht; winni gribboht Wirtembergas saldatu deenestam isbehgt un tadeht ween tihkojoh palikt par Schweiz birgereem; finnams, tik ween us papihra, jo winni nedohmajoht paschi tur aiseet dsihwoht. Bet nu, tad Schweiza teefas to nomannija, tad ar schahdu maiau bij drihs pagallam, jo winnaem arr jabihstahs, fa ar zittahm walstehm tadeht warr leelsä eenaidä ee-kultees. Tadeht winni pafluddinaja taä: Winni ap-smahdejoh wiffus tahdus ahrsemneekus, kas tihkojoh gan walsts labbumu baudiht, bet negribboht wis zitteem pawalstneekem lihds arri tahs waijadsigas nastas nest. Winni gan ar abbahm rohlahm fanemmoht sweschineekus, kas gohda prahä pee winnaem us dsihwi nomettotees, gribbedami ar winnaem lihds panest preekus un behdas un pateesigi Schweizeesch buht, bet nebuht newarroht eeredseht tahdus, kas Schweizeesch wahrdu pehrkoht tadeht, lai ar to warretu peewilt sawas tehwischkas waldischana un winnu semmi preeskch wiffas apgaismotas pafaules kaunu liktu. Winni tifai brihnotees, fa schee Wirtembergeesch to eedrohschinajuschees darricht, tad jau dsirdejuschi, fa Frankfurteeschem kahjees.

No Chstreikjas. Dalmazijas dumpinekeem nebuht us preeskhu ne-eet, bet farras-pehks tohs wifur pamaina, fur ween tik peeteek. Sinnams, fa kahdu laitu gan teem wehl warr isdohtees pretti turretees to leelu kalmu un kalmu grawu deht, fur farras-pehks tik weegli teem newarr peetilt kahdt un schee farras-wihreem mett fmaglus alminus pretti. Kaimini no Turzijas, Montenegroas un zittahm puf-

sehm nebuht nedohmajoht ar dumpinekeem weenu walgu wilkt, fa agrak Wiheefchu awises ismelsutschas.

No Portugales. Nefenn lassijam finnu, fa Spanijas un Portugales walstes sawus wehstneekus pahrsauluschaas mahjä, ar to israhdidamas, fa tahn enaids sawä starpä. Taggad no Lissabones raksta, fa enaids effoht heigts un wehstneeli atkal katis sawä weetä. Genaidis effoht iszehlees taä: tad Portugales weetneeks Madride nogahjis, tad nedemis Spanijas waldischana to peeklahjigu gohdu un no Spanijas wehstneeka Lissabone atkal isrunnahs, fa winsch zichtotees us to, abbas walstes saweenoht par weenu, — fa Portugaleeschti dilti par launu nehmuschi.

No Nohmos. Lassitaji wehl atminnehs, fa kahds Englandes protestants Dr. Kumma pahwestu bij lizzis praffigt, woi protestanteem arr' wehleschoht us konzhli nahlt un peeminnehs arri to, kahdu atbildi pahwests us to bij dewis. Taggad pahwests ohtr'reis rakstijis Englandes kattolu erzbiskapam Manninam, fur tas atkal fazzijis, fa protestantus us konzhli newarroht peenent; bet tamdeht warroht protestanti drohschi ween us Nohmu nahlt, jo winsch dascheem saweem leeleem garrigeem tehweem effoht peekohdinajis, protestantu maldischanas usklauft un tahs isflaidroht, fa tahs ne-effoht pareisi. Woi kahds buhs, kas scho padohmu peeaems, to mas tizzam.

No Italijs. Italijs lehnisch atkal effoht atweffelojees un walsts darrischanaas winnam tuhlin ta libbele gaddijushehs, fa ministeri atfazzijuschees; bet wehl nefinn, woi lehnisch to atfazzischanohs peenems woi ne. Lehnisch slimmibu fadabbujis us jakti buhdams, fur mescha-zuhkas kahwuschi un naw wehra lizzis, fa fa-aufstejees. Slimmiba us-krittuse peepeschi un ahtri, taä, fa waijadsejis fw. wakkarinu nemt, un pee ta atkal sawa libbele: jo lamehr winsch ar pahwests eenaidä, preestereem naw brihw fw. wakf. winnam doht bes pahwesta wehleschanas; tik ween tad, fa nahwe sohbu gallös, to brihw darricht, bet pahwestam to pehzak ja-apstiprina.

No Egiptes. Suezes kanala atwehrschana un eeswehrtishana notifikuse 18ta (muhsu 6ta) November deenä pee Port-Saidas, fur kanale esfahkahs un turpat appaksch sillas debbes to eeswehrtishana isdarrija Turku un kattolu preesteri. Klaht te bij no leelmaaneem Egiptes wize-lehnisch un winna ministeri, Franzijas keisereene Eigenia, Chstreikjas keisers Franzis, Brühchu krohna-prinzis, Hollandes un Hessu prinschi, wissadu tautu suhtiti weetneeki un leels pulks zilltu augstu weefu. Tadeht, fa no Franzijas arr tas meisters pee scha darba bijis un Franzija ihpachsi pahr to ruhpejahs, keisereenes hifts-tehwam Baueram tas gohds bij, to eeswehrtishana pehz kattolu likumeem isdarriht. No Port-Saidas augstee lungi un weest ar saweem fuggeem brauza us Ismailiu, pußzetta, fur pehz 8 stundahm aisanha ja no Suezes te 4 leelaki dampluggi bij

braukuschi pretti. Tè bijuse leela gawilleschana un uggunoschana. Walkara tè turreta leela balle, kur wissi wize-lehnina weesi bijuschi eeluhgti. Kahdi 3000 Egipteeschi tè tiktuschi us labbu maliit apzeeniti un 20,000 Arabeeschi sanahluschi wissu to gohdu stattitees. Pawissam libds 30 fuggi tè sabraukuschi ohsta. Ohtra deenà brauza to ohtru pufi zetta libds Suezi, kur itt laimigi aishnahza. — Leelo kanala meisteri, v. Leppen fungu Egyptes wize-lehnisch apgohdajis ar Osmanie-ordeni.

No Amerikas. Daschi lassitaji, kas preelsches jös gaddos lassija pahr Amerikas brihwalstu brahtusarru un pahr to wehrgu-walstneelu waddonu jeb presidentu Dschefferson Dahvis, laikam arr daschurais buhs dohmajuschi: kur nu palizzis tas stuhrgalwigs presidents, tas brihwibas enaidneels, ka taggad avisés pahr winnu itt nefahdas sianas wairs nenes? Woi tas sawu nopolnitu sohdu jau dahbujis, jeb wehl zeetumā tupp? Sinnams, ka winsch teefahts un kas pahr winnu nospreests, no wissa ta neko slaidri nesinnam; bet nupat lassam avisés tahdu sianu, ka winsch taggad effoht pahtgahjis sawā tehwschka Neworleanā, pee Mississipi uppes, kur, kad no fugga mallā gahjis, laudis ar leelu gohdu winnu sanehmuschi. Salka, ka teefas effoht pahr to gahdajuscas, ka us preelschu winsch newarroht wis wairs tahdus trakkus darbus darriht, ka darrjis agraf. — Stahsta, ka Marmonu bee-driba isdeenas tuwaku eijoht pee sawa galla. Paschi tee, kas winnu praweesham Jung tuwu stahwejuschi, sahpuschi winna darrischanahm pretti runnahnt un schis tohs no draudses isschlihris. Lahda tiz-zibas heedriba tik weentula faktā ween warroht pastahweht; bet winnu tehwschka taggad arr nahf-schoht kaijumā zaur to leelo dselsu-zettu, kas taggad tur zauri ees. — Taggadeja presidenta waldischana arri tohs nemeerigohs Indianeeschus winnu rohbeschäb dairiscoht padewigus, jo presidents nozehlis tohs nelabbus likkumus, pahr ko tee meschainischehlojuschees, prohti tik tohs, kas ar taishnibu ne-faderreja un nu tur effoht pilnigs meers

No Meksikas. Schahs walstes deenviddus gallā kalmös Indianeeschi (wezzee schahs semmes eed-sihwotaji) effoht fazehluschees kahjas us tahdu farru, ar ko apnehmuschees isdeldeht wissus, kas nepeederroht pee winnu fuggas. Un schee trakkojoh ar tahdu breefmigu neschehlastibu un warru, ta tik tahdi mescha svehri warr isdohmaht. Gesah-kumā gan rahdjahs, ka schee warras-darbi tahli ne-neegschoht, bet taggad jau leefahs, ka schee meschaini wehl zittus sawus kaiminus few palihgā dabbujuschi un ka tee wellahs arween tuhwaki. Kahds Spahneets sawā sianas grahmata raksta, ka to dum-pineeku laikam effoht kahdi 16,000 un tee pastrah-dajoht tahdus svehra-darbus, ko dsirdoht matti zel-lotees stahwus. Sihdamus behrnus tee sprauschoht us pihkeem un tohs ta ka farrogus nesshoht libds

us kauschanahs platscha un tee isdohmajoht moh-zibas un spaidus tahdus, pahr kahdeem libds schim neweens wehl ne-effoht dsirdejis. Wissu tee nodefsina un tik to ween noschehlo, ka neweenu balto zilwelü dsihwu newarroht dabbuht sawā rohla, lai pee ta, nesinn par ko, warretu breefmigt atreebtees. Bet pee ta winni nekad netifschoh, jo neweens nepadohdo-tees, bet sawu dsihwibu pahrdohdoht til dahrji zif ween warr, sinnadams, ka nahwe nefas nam prett tahm mohlahm, ar ko schee svehri sawus wang-neekus mohza. Kahds offizeeris ar 23 saldateem tiffuschi atschlerti no sawa pulka, bet tee kahwuschees til ilgi, kamehr wissi krittuschi; winni nokahwuschi 80 Indianeeschus un dauds no teem ewainojuschi, bet tohs nedabbujoht finnaht zik, tadeht, ka tee sawus ewainotohs wissus libds nemmoht. Trihs reis tee kahwuschees un weenreis San Kristobal pilsschetas ahrpilssefta. Tè baltee ar trim leelgabbaleem strahdajuschi Indeefsheem pretti un tohs kreeti schkaidijuschi; bet tee ka akti krittuschi wirft un leelgabbaleem maukuschi sawu zeppuri wirft, gribbedami tahdā wihsé schahweenu aisturreht. Lai gan uswar-ri, to mehr tee nebehgschi prohjam, bet krittuschi aktal no jauna wirftu. Kahdi 3000 zilwelü tè bruhna-jeem turrotees pretti, netik ween pee-auguschi wihi, bet arri puikas un seewas, kad ne zittadi, tad na-schus feenoht lohkeem gallā un ta itt neweens no kauschanahs nepaleekoht pakka, wissi us aissahwechana gattawi libds nahwei. Berre, ka longresse drihs farru pafluddinaschoht un ka tad wissi wihsch-schi apbrunnoschotees bruhnajeem pretti.

Zittas jaunas sianas.

No Nihgas. Iggauau avise rafstijuse pahr kahdu Latweeschu gohda-wihru un kahdas 3 wahz-awises to arri usnehmuschas un saweem lassitajeem preelschā zehlusches. Sinnams, ka Mahjas weesim ihpaschi tas irr par leelu preeku, tahdas sianas dau-dsinaht un tadeht scho tuhlin ness saweem lassita-jeem arri. — Preeksch kahdeem gaddeem kahdam Latweescham bij brangs dehls, kas diki kahroja palikt par mahlderi. Rabbi laudis tam palihdseja, ka tas warreja dabbuht labbu mahzibū un winsch til zib-tigi mahzijahs, ka jo deenas jo tahfak tikkā us preeksch. Kad jau tik taht bij tizzis, ka ko warreja strahdaht, tad reisoja us ahrsemehm un pehdigi us Rohmu, kury wissi mahlderi steidsahs, kas gribb sawā skunste palikt pilnigi. Tur nu winsch sawu laiku ruhpigi leeta likka un winsch ar satru deenu tai eemihlotā skunstes ammatā palikka pilnigats. Kad kahdu laiku tur bija fabijis, tad grahmata no Parihses us Rohmu atnahza ar tahdu sianu: Tran-zijas keisereene wehlotees sawam weenigam dehlam eemahziht mahleschanas skunsti, tadeht lai fuhtoht weenu tahdu skohlmeisteru us Parihs. Tur nu ne-warreja wis fuhtoht kaut kahdu, un tè nahza pee gaismas, zif dauds muhsu Latweets schinni leeta

wehrts. No wisseem zitteem winnau iswehleja un suhtija us Parihs to jauno prinzi mahzicht. Nu winnam, ta saakoh, bij durris valta. Winsch neween bij krets mahsleris, bet arri brangs dehls. Kad 1867ta gadda Parihs bij ta leela pasaules israhdischana, tad dehls sawu tehnu aizinaja pee sewis un no sawas kabbatas winnam to zetta-naudu aismaksaja. Winnam nebij wis kauns no sawa tehwa tadeht, ta tas Latweets. — Te redsam, ta katrā tautā irr gudri wihti un skunstneeki, kad tik winnacem no pirma galla ta waijadsga mahziba netruhkf. — Scha gudra mahslera tehws,zik mehs finnam, irr Widsemme kahdā draudsē par flohlineisteru un irr passhstams par ihsta gohda-wihru.

No Jelgawas. Laffitaji atminnehs, ta Mahjas weesis stahstija pahr teem Kursemeekeem, kas isgahjuschi pawaffarā us Simbirsku gahja, jo derretajis bij nomettees Jelgawā, kas ar teem kontrakti notaissja un tohs prohjam aishwaddija. Bet no to pagahjuschi gaddu leela truhkuma spaiditas dauds kalpu familijas to sawu dsirdedamas, bij ta spahrnōs un no massu massahm steidsahs us Jelgawu, arri us deenestu derretees. Bet derretajis un faderreee jau bij prohjam un nu scheem tahtak zefsch peetriuhka. Winai us zettu taifidamees, sawu labbumu par smeebla naudu bij pahrdeutschti un no prahligeem zilwekeem padohmu nepeenemdam, bij us zettu dewuschees. Tee nu wissi tēpat Jelgawā nomettahs, gaibidami us zittu stanu; jo netruhkuschi arr jau zitti, kas ausis eslahstijuschi, ta wiss buhfschöht labbi. Ta nu schee nabbagi apmahnti zilweki feschus mehneschus leelā truhkumā tē Jelgawā fadshwojuschi, ar baddu un truhkumu kaudamees. Gefahkumā tee darbu nebij peenehmuuschi un pehzak gandrihs nekahdu darbu wairs newarrejuschi dabbuht un kur dabbujuschi, tur til 18 kap. par deenu mafatas. Kad nu ar to lai istek pahrineeks, kam wehl 4 masi behrni arr ja-apgahda? Un tomehr teem arr jagahda par sawahm nodohschanaahm pagastā un ruhmes weeta, wissmal 25 kap. par neddelu, jamalka. Kahdas 100 familijas tee 4 weetās dsihwojuschihs pa daudseem kohpā weenā istabā faspeeduschihs. Salka ta pusse no winneem schinni pagahjuschi wassarā mirruschi tahdās sehrgās, kahdas zaur baddu mehds iszeltees un daschi, kas flimmibū pahrzeutschis gan, zaur truhkumu tomehr ta nonihkuschi, ta kauli un ahda ween redsami. Bet jo behdigali usflattiht tohs nabbagus behrnuus, kas zaur baddu ta nowahrguschi, ta tee, lai gan issalkuschi, tikkai knappi diwi libds trihs kummosus no weetas spehj ee-ehst. Tee diwi lungi, kas scho nabbagu behdas awises aprakstijuschi, usluhdsā Jelgawas eedshwotajus, teem nabbageem palihgā steigtees un ar mihestibas dahwanahm peepalihdseht, ta tohs warretu no pascha pehdeja pohsta isglahbt un aissuhiht atpakkat tur, tur winai katriis peederrigi. Gan jau pa wissu to garru laiku dauds libdszeetigas firdis bij pahr win-

neem un winnau slimneekeem gahdajuschihs un Latweeshu pilschetas mahzitaajs dahwanas no sawas draudses lassijis; bet ar to wehl nepeetikka to schehlastibas darbu pilnigi isdarriht. — Wehlakas sinnas stahsta, ta ta komiteja, kas fadewusehs kohpā, teem nabageempalihdseht, wianā neddetā dabbujuse dauds strahdaht. Leelaka dafka no tahn familiyahm, kas sawu gekkibū atsinnuschas, effoht us saweem pagasteem atpakkat aissuhtitas, prohti, 17 familijas ar 67 zilwekeem. Wisseem teem effoht no teesas grahmatas libds dohtas, kas par to gahdahs, ta katriis sawā pagasta us seemu ruhmi dabbu. Gandrihs wissi tikkia par jaunu apgebrtti tapebz, ta teem luppatas wee i bij, jo labbakahs drechbes truhkuma deht bij pahrdeutschti. Zittahm familiyahm, kam behrni, tikkia neveen zetta-kusse, bet arri preefsch jaunas eedshwes kas libds dohts un gandrihs preefsch wisseem wedjeji tikkia ihreti, jo dascheem wairak ta 20 juhdses libds sawam pagastam. Zittas familijas, kas arri gribb aiseet, tiks us preefschu apgahdatas, jo tahn effoht dauds slimneeiki, kas teek apkohpti un ahrsteti — bes mafas un t. pr. Bet wehl tē irr dauds tahnas familijas, kas nemas negribb no Jelgawas astahtees. Arri tahn truhkums leelais un komiteja, ta spehdama, arri pahr teem gahda ar ruhmi, darbu un pahrtikku un t. pr. — Kaut jel schi behdiga preefschihme daudseem zitteem derretu par labbu mahzibu!

No Kronstattes 6ta November rafstija tā: Starp scheijeni un Pehterburgu wairs newarr ar fuggeem braukt, jo led dus irr preefschā. Rihgas dampfuggis „Admirals“ albrauza no Lihbekas, bet us Pehterburgu newarredams tikt, sawas prezzes tēpat islaui.

No Warschawas rafsta, ta 25ta Oktober tur bijuse leela wehtra. Pa wehtra laiku pee bahnu-scha atsfrehjis no Skunewiz statfiona waggons smaggi peefrauts ar prezzebm un tas skrehjis tik ahtri, itt ta lokomotive to ar wissu spehku buhtu atrahwuse. Telegrafs no Skunewiz statfiona sinnoja, ta wehtra 5 waggonus no turrenes aishahwuse prohjam; tschetrus gan winneem laimejees faktet, bet tas peektas aishbehdfis.

No Schitomiras rafsta tā: Kolinowska zeemā nodegga Greeku basniza pawissam. Basnizas leetas gan tikkia isglahbtas un drohfschi weetā aishnestas, bet diwpadsmiit semneksi, kas pulstseni no tohna gribbeja glahbt, paschi leesmās gallu dabbuja. Deewa laime wehl ta, ta ugguns-grehks iszehlaħs tik tad, kad Deewam-kalposchana jau bij pabeigta.

No Sibirijas. September mehnescha widdū pa wissu to leelo garro Sibirijas zettu ap Irtilsch uppi bijuse warrena meschu- un sahles- jeb needrudegschana, kas tur daschurais noteek tapebz, ta taiss tuksneschōs jeb steppes aug brihnum garra sahle jeb needres, kas pehzak fakalst un kad tad tur teek eefschā ugguns, tad jau nekahda dsehschana, tamehr isdeggi til taht, tamehr fasneeds, un kur meschi tu-

wumā, tur tee arri sahk lihds degt. Schoreis ar tahdu degschānu notizzis leels pohsts; jo turrenes semneeseem dauds labbibas, seens un lohpi lihds fadegga un sahdā zeemā, Koliwanas aprinkī, 40 zilweki sawu labbumu no leesmāhm glahbdami, paſchi lihds fadegguſchi. 150 werstes no weetas wiſſa bijis weens leels uggunis blaſkis. Meestu un zeemu eedſihwotaji ar sawu kustamu mantu behguschi kā ſpehdami un mahjas kā arri zittu labbumu neno-wehrſchamam pohſtam pamettuschi. Kas tahdas brefmas naw redſejis, tam gruhti ſapraſt, kad par to ſtahtaſta.

No Amerikas. Deenwiddus Amerikā, tai brihwawſte, lam wahrdi Kolumbia, 4ta Oktōber d. ap pulſt. $2\frac{1}{2}$ no rihta eefahzis tas falns Purafe pelnus un karſtus afmianus went ahrā; ſahdi diwi wai trihs zeemi falna tuhwumā tifka pawiffam iſpohtiti un winnu eedſihwotaji lihds pohtā gahja; uppes uhdens weenu pehdu pazechlahs augſtaſk pahr kraſtu un ſchahs ſtraume aibrāhwa iſwemto lawu, zilweku un lohpu lihkus prohjam us leiju. Pulſt. 11 tai paſcha deenā uppe bij pawiffam faufa. Bet ta aprinka gubernators bihdamees, ka atkal pluhdi neusnahk, pauehleja upmallas zeema eedſihwotajeem, lai ar ſaweeim lohpu pulkeem eijoht tahtak us augſtaham weetahm. Kas wehl tahtak tur notizzis, pahr to lihds ſchim nekahdas ſinnas naw naſkuſhas.

Jaunokahs ſinnas.

No Bukareſte, 23. (11.) Nowbr. Rumanijas firſts, kad ar ſawu jaunu gaſpaschu pahnahza, tifka us rohbeſchahm ſkanni apſweizinahs. Nihtā wiſch pahnahks té galwas pilsfehtā.

No Florenz, 23. (11.) Nowbr. Par jaunu ministeru presidenti tehniasch eezehlis lungu, lam wahrdi Lanza un tas nu melle tohs zittus ministerus lohpā.

No Madrides, 17. (5.) Nowbr. Koloniju ministerim atnahluſe ſinna no Kubas, kas ſtahtaſta, kas ſallas rihta-puffe dumpineeki ſatauti un 25 teem triftuschi. Dumpis paleek masals un uſtizziba us waldfchanu arveen vee-aug.

— 23. (11.) Nowbr. Walkarajā forteſu ſapulzeſchanā ministeru presidents teiza, ka Italijs tehniasch wehloht gan ſawam brahka dehlaſ, Genuas erzogam par Spanijas tehniku palift.

No Konstantinopeles. Tas ſtridus eemeflis ſtarplutanu un Egip̄tes wize-tehnina irr taggad tifkai tas, ka ſultans wize-tehninam negribb wehleht, paſcham us ſawu galwu nauđu leeneht no ahrſemmehm. Wize-tehniasch atkal negribb no ta atlaiſteſs.

Gohda peeminna.

Kad zaur Deewa ſcheblaſtibū un winna paſhgu ſahds wihrs no muhſu tautas gohdā, taisnibā un zittos kriſtigōs tifkumōs paſtahwejis, ſawam augſtam Keiferam, ſawai tehwa ſemmei un ſaweeim brahkeem par labbu uſtizzigi ſalpodams un ſawai tautai par gohdu un labbu preelfch-ſihmi dſihwoodams, tad gan peeklahjabs tahdu gohda peeminnā turreht; un Mahjas weefis, kā tautas lappa, par tahdu lai ſtahtaſta un ſinna dohd, wiſſeem tauteeſcheem par uſſlubbi-

naſchanu: lai latrs ſawā weetā ſchāi paſaule buhdams pehz Deewa prahta gohdigi dſihwo un kriſtigi turrabs.

Tas gohda wihrs, pa kurru tē pateeſigu ſinna dohdam, wehl dſihwo Wezz-Peebalgas mahzitaja walſte un irr ſaimneeks Šlukku mahjā, wahrdā **Jahnis Schmidt**, taggad jau 76 gaddus ſchihſ paſaules zellu ſtaigajis. Schis pilnus 53 gaddus no weetas frohna-, walſt-, draudſes- un teefu ammatō ſtahwejis; brihſcham arr diwi un trihs tahdus gohda-ammatus ar reiſi turrejis; un wiſſa ſchāi garrā laika neween mihkohts un zeenihts tizzis no ſawas paſchahs tautas, bet arri gohdahts no zittu tautu laudim un no waldineekeem. Jau 1812tā gaddā, til lihds fa wihra gaddōs bij nahzis, wiſch no frohna un waldfchanas puffes tifka eezeſts un ar ſawadu mundeinu apgohdahs, kā tahtak, lam ſohs hailigōs un gruhtōs Sprantschu karra-gaddōs waijadjeja ſinnaht un luſkoht, ka laudis meerigt dſihwo, ka ſawas mantas aplam neſlehpj ſemme rakdam, ka ſawus darbus pareifi ſtrahda, ka us blehdibū nedohdahs us zittu mantahm gluhnedami; pee ta arr' waijadjeja blehdneekus zeeti ſanemt un Brugguteefai nodoht, militſcheem ſirguſ, wahguſ un prowianti doht, zaureedameem ſaldateem ſchluhtneekus doht un palihdſeht pawaddiht u. t. pr. Schi ammatu trihs gaddus turrejis, pehz ta tuhliht tifka eezeſts par walſt-teeſas peefehdetaju; un kad tee gaddi bij pabeigti, tad wiſſu eezeble reiſe par walſt-teeſas preeffchſeheſdetaju un par draudſes-teeſas peefehdetaja weetneeku. Pehz ta laika atkal wiſſu iſwehleja par draudſes teeſas peefehdetaju un walſt-vezzako. Nu pehz teem gaddeem to eezeble par Zehſu-Walkas kreis-teeſas peefehdetaju. Un kad tai laika wiſſam bes ſchā wehl walſt-vezzako un hanizas pehrminderā ammati bij turrami, tad wiſch ſchōhs trihs ammatus ar reiſi pilnus 25 gaddus turreja un walbija. Pehz ſcheem 25 gaddeem walſt-vezzako ammatu gan atſahja, bet kreis-teeſas peefehdetais paſiſka lihds 1865tam gaddam. Schi ammatu wiſch pilnus 39 gaddus gohdigi un uſtizzigi turrejis, us ko arveen no jauna tifka eewehlehts. Baſnizas pehrminderā ammatu wehl taggad jo prohjam turr' un ar Deewa paſhgu warrbuht to turreh ſahds dſihwibas gallam. — Par ſchō ilgu un gruhtu deenestu jau tee ſirdſchehligi Keiferi Nikolai I. un Aleffander II. wiſſam agrafi ar gohda-medaljeem apdahwinaja: Nikolai I. ar medalji pee Annas bantes un Aleffander II. ar medalji pee Vladimira bantes neffamu. Bet nu, kad gohdigais tehws ſawus gruhtakus ammatus, wezzuma neſpehzibas deht, atſahja un pee mallas tifka, tad tee Zehſu-Walkas kreis-teeſas leelkungi wiſſam uſtizzibu un taisnu prahtu ſawā ammatā wehl labbi peeminneja un neaismirſa wiſſam par to gohdu parahdiht. Tee paſchi wiſſam ſchāi gaddā par gohda parahdiſchanu un uſtizzibas lohni dahwinaja lohſchu dahrgu ap-

seltotu fudraba bikkeli. Bes ta tee wehl likka preefschä Widsemmes leelungeem winna ilgu un gohdigu falposchanu töhs gruhtös ammatu gaddös. Schee to wehrä nemdami spredufchi, winnam katrä gaddä, lihds dsihwibas gallam, 25 rublus fudraba naudas par gohda-algu dahwinah.

Tä pagohdinahits, lai nu wezzais gohbigais firmais tehws atpuhschahs no saweem gruhteem darbeem; lai wehl ilgi dsihwo saweem behrneem un behru-behrneem un sawai tautai par preeku un gohdu; lai atflattidamees us pagahjuscheem laikeem firdssemigis falka: „Ne mums, ne mums, al Kungs, bet tawam wahrdam dohd gohdu!“ Un käd tas Kungs winnaa weenreis pee ihsta meera weddihs, tad lai winnaam dohd no schehlastibas töhs wahrdus dsirdeht, ar fo winsch sawus peetizzigus un ustizzigus falpus usrunnahs: „Gan labbi, tu gohbigis un ustizzigs falps, tu pee masuma effi ustizzigs bijis, es tevi eezelschu par dauds; ee-eij tawa Kunga preeka!“ — Bet muhs wiffus lat scha wezza tehwa gahjums pamahza un pamohdina: Deewabihjigi dsthwoht un taisni zihnitees zaur pasaules behdu-weetahm, fur mums irr jalauschahs ar daschahm gruh-tahm leetahm, — fa muhsu tautas-brakti muhsu wezzumä un wehl pehz noschfirschanahs no schihs pasaules, muhs warr miylestibä un gohda peeminneht.

A. R. th . . n . . r.

Par naudas glabbaßchanu.

Nu pat muhsu draudsé weenam semneekam 416 rubli fudraba sagti. Tahdas naudas sagshanas taggad deemschehl Widsemme beezi ween noteef.

Zaur naudu neweens to muhschigo preeku newarr panahki. Nauda firdei meeru nejauda doht. Nauda neweenu assariau newihscho noschahweht. Wiss tas irr pilna taisniba. Tomehr jaſafka: ja weens gohdawihrs sawus fweedrus leij, lai tahdu graffi warretu pee massas liss, fa weenreis pehz winna aiseeschanas atraitnei un bahrineem par nabbageem nebuhtu japaleek, — jeb ja weens familijas tehws dseennahs zif spehdams un sawu wesseliba netaupidams, fa lai tisku pee zeemata pirlshanas, — fa lai par ihpaschumu dabbatu warrbuht to mahju, fur pats džimmis, — un fa lai schi mahja nu paſliktu behrneem un behru behrneem, tä fa neweens is lihgſdas töhs wairs newarr ifslustinah, — tad tak laikam jaſafka: ſrds fahp, fa blehdis ifahrdijis gohdawihra zerribas un fa saglis dſerr gohdawihra fweedrus. Swehtibu finnams tas blehdis no sawas sagshanas nemantöhs. Deewa lahsti turpretti kersees pee töhs naudas, fo winsch sadfis. Ta sagta nauda winna rohla paliks par affu nasi, fas to nahwigi eewainohs. Jo Deews irr taisns un neleekahs apſmeetees.

Sinnams, fa ta irr behdiga leeta, fa muhsu starpa tahdu blehschu rohdahs, fas zittu gohdawihru fweedrus peesawinajahs. Tomehr jaſafka: Tee,

kurreem nauda teek sagta, paſchi arri irr wainigi.

Netruhki gan tahdu, fas paſchi mahk sawu naudu glabbaht. Töhs luhsu, lai nelaffa, fo te rakſtſchu. Bet arri tahdu netruhki, fas to wehl nemahk. Tee weena uſtizzama drauga padohmu lai neſmahde.

Kas jaleek wehrä, fa lai nauda teewim neteek sagta? Altbildeschana:

1) Tew' par sawu naudu japirk Widsemmes kihlu-grahmata jeb fantbrihf, wai nu uſſakkamas jeb ne-uſſakkamas. Tahds fantbrihf welk tik pat fa nauda un teewim argalivo pilnu drohſchibu. Jo Widsemmes muſchhas tahdam fantbrihfam par kihlu.

Ta pats tahdu fantbrihſi nemahki pirk, tad luhsu weenu uſtizzamu draugu, fas tahdas leetas mahk, teewim to is Rihgas gahdah.

2) Ja teewim ta kihlu-grahmata jeb tas fantbrihf rohla, tad teew' ta fantbrihsa nummuri jarafsta us diweem papihrem. To weeno papihru tu pats glabbaſi. To ohtro papihru tu dohji draugam, lai glabba.

Nu tu sawas naudinas pehz pilna drohſchibä warri dsihwoht. Lai nahk blehdis un lai sohg tawu fantbrihſi — fas teewim par to kait? Tu usdohdi to nummuri pee kredit-fisſehm. Kredit-fisſehm zaur awiſehm teek ifſluddinah, fa tas fantbrihf ar fo usdohto nummuri sagts un fa tas wairs negeld un teewim dohd weeta zittu fantbrihf.

Ko tad nu blehdis ar sagto fantbrihſi lai darra? Wianam tas ja-ispohsta. Bittadi winsch pee ta fantbrihsa par sagli teek paſhiſts un tanni krahtina eelkis, furram dſelsu restes.

Jeb teewim noteek nelaime. Ungguns tawu mahju noslihzina. Sinnams behdiga leeta. Bet kaut arri tas fantbrihf ar wissu nummura papihru lihds noſlihki ugguni, tad tomehr töhs naudas pehz teewim par to nefas nekait. Tu eesi pee sawa drauga, furram to ohtro nummura papihru effi ardevis preefsch glabbaßchanas. Tu winnam to atproſſi un kredit-fisſehmam to usdohdi un — tawa nauda, lai gan sagta, tomehr teewim irr rohla.

Muhsu draudses lohzelis, furram tee 416 rubli fudraba sagti, tam fas winnam to naudu atkal rohla gahdatu, labprah 50, ir 100 rublus fudraba dohtu. Tä nu teewim weenu zellu efmu rahdijis, pa furru staigadamam teewim ne graffis jatehre un tomehr wissa tawa nauda teewim paleek, ir tad käd irr sagta.

Par to gan jabrihnahs, kapehz tee zilwelki, kurreem naudas irr, tahdä wihsé teewim drohſchibas negahda, bet turpretti to fo ſapelnijschees, tihra naudä glabba, tomehr blehdis to sohg, jeb neustizzameem zilweleem uſtizz pee andeleschanas, no kurreem ne kaptalu ne prozentus atpalkat nedabhu.

⋮⋮⋮

Tè wehl gribbam no sawas pusses peeminnecht, la semmju laudis pilsfehtā nahldami, dauds aplam sawu naudu glabba. Lohti dauds irr tahdi wihreti, kas schfeet ar to few wairak wehrtibas sagahdaht, tad sawu naudu israhda. Wihrs bohdē sawu pirkumu makkadams, iswelt wissu sawu naudu un to isklahsta us bohdes galda, kaut til kahdas fapeikas ween jamassa, laikam ar to gribbedams israhdiht, kas winsch par turrigu wihrū, ko köhpmannis newarr wis par neeku ussfattihit. Ja nu pa nelaimi tas gaddahs kahdā tußchā ahrpilssehtas kastā woi us tirgus kahda tumschā buhda, tad lai Deewī schehlo makkū un makkā faimneeku paschū. Un tad arri labbā bohdē effi eegahjis, kur glihti zilwelī ween parahdahs, tad jau newarri wis finnaht, kahds tas ohtris pirzejs tew blakkam un woi tam naw ta sjanste tēpat bohdē kā arri us eelas kahdā wihsē taru makkū lubkohs sawā lussē eedabbuht. Tāpat jo ne-apdohmigi zitti darra schenkōs un us tirgu, kur pa simteem tahdu meisteru, kas tew to naudas rehkinu atweeglinahs us schahdu woi tahdu wihsī, prohti ar warru, woi ar wiltu jeb arr neredsami.

Af, kas warr wissu issstahstiht, zif dauds tahdi neapdohmigi zilweli, kas nesinnaja sawu naudu labbi paglabbaht, tikkuschi nelaimigi. Pat winna neddetä kahdam Kursemmes mohderneekam isgaddijahs tä: Winsch ar sweestu bij nahzis us tirgu. Pee Tegawas jau uppe tilts bij noarem, tadeht wiham bij sawa prezze jakrauj dcessu-zetta waggonä un tä us Rihgu jawedd. Rihgas tirgu leelu dalku sweesta bij faderrejis kahdam uskuptscham, kahdu te mums pilns tirgus, — un bij apnehmees arr tam noskap-peht us Ahrpilsfehtu. Kad nu mohderneekam pa-scham srga un wahgu nebij, tad tas par mafsu pee-nehma ohrmanni, kas lai winnam tohs sweesta traufus lihds sinnamo weetu aisvedd. Kad fwests bij nodohts un nauda sanemta, tad ohrmannis usneh-mahs mohderneeku us pilsfehtu atpakkat atwest, jo laiks jau bij wehlu. Bet mohderneels — lai gan fweschineeks — to mehr drüs nomannija, fa ohrmannis nebrauza wis us pilsfehtu atpakkat, bet jo tah-tak eefsch ahrpilsfehtas us tuftschahm weetahm un mohderneeku nemas nessauftja us pilsfehtas pusti laist. Mohderneels nu redsedams, fa wairs lahga nebuhs, lehza no wahgeem ahrä un nehmahs street us pils-fehtu atpakkat. Tä til winsch no blehdneeka is-glahbahs, kas laisam bij nodohmajis, to aiswest us kahdu tuftschu weetu, woi pee kahdeem saweem bee-dreem un tad to aplaupiht. Kas sinn, woi wehl dsihws paliku. — Tahdas blehdibas dauds un daschadas noteek ildeenas. Tadeht lauzineekus, kas us pilsfehtu nahf, luhguschus luhdjam: „fargajatees, fargajatees us wissadu wihti no blehdneekem un tureet sawas azzis un prahthus arween nomohdä! Jo nekahda polizeja newarr palihdscht tam, kas pats par fewi naw nomohdä.“

Redakcija.

Smeeklin stahstinsch.

„Mans Deewes, Jums til dauds to parradu, fa
es nemas nesaprohtu, fa Jums wehl nakli meegs
nahf,” jautaja kahds sawu pastihstamu, lam dauds
parradu bij. „Warrbuht gan fa tahdeem, kas dohma,
fa parrabi ja-atlihdsina, meegs nenahf,” schis at-
bildeja; „es ta nedohmaju un tadeht gultu katru
nalti gluschi meerigs.” R-v.

$\mathfrak{M} = \mathfrak{m}$.

W. G. A. № 122 lassam ֆծ լստինաշխան :

No Steenes muischaas pagasta-teesas, Walmeeras kreijē un Leep-uppes bañuzas-draudē, tohp zaure scho sinnams dorrihs, fa tahs ap-palsch Steenes-muischaas pederrigas Kalna-Inte un Lejas-Inte mah-jas 28. Remember f. g. walsts-teesas mahjā us lorgu wairat-fohlita-jeem tiks pahrohtas. Tad nu zaure scho wissi un if latris, lam pa-tifschana buhu, teef usazinati, pee laisa tai minnetā deenā pee schihs pagasta-teesas usdohtees; fa orri latram fohlitajam weens salogs pagasta-teesai par drohschibū buhs ja-cemalša, lursch lihs peretorgas deenat tiks eeturrechts. 2

[№ 117.] Steenes muisjhas pagasta-teesä, 10. Oktober 1869.
Preelfsch.: Andrei Bebrisin.
Skele.: P. Stujit

W. G. A. № 129 lassam shabs fluddinashanas.

Wissi un ik weens, kas pee ta J̄s̄ha Bēhsu draudses teesas apriki Lihdesmuusihā tanni 20. Septibr. 1869 nomicruscham Johann Peter Buschanow sahdas taifnas parradu prästischanas buhtu, jeh kas tam pašcam parradu palitskusdi, teek zaur j̄s̄ho uzaizinati, weenad gaddā 6 neddelu un 3 deneu laitā, t. i. lihos 11. Dezember 1870. g. pee ſħabs teesas veetktees, weħlaei wairis neweens netaps peenemits, bet ar parradu il-hopejsem pebz liffuma isdarribis. 3

Bessmaines pilsmuižas 33čā Bēhvi dr. teesā, 27. Oktobr 1869.
[Nr 2062.] Draudzes teesas lūgums; H. Kaebls brandt.

[Ms. 2002.] Druckes im das Lungs; 32. Nachdruckausgabe.
Notehrs: Kroche.

No 3jchas Behsu draudses teefas teek jaur scho fluddinahs, ka
ta pehdiga ar valstiem wehleta mantas testamente ta schah draudses
teefas aprinkti tanni 19. Juli 1862. gadda nomirruscha Heinrich
Eberhard Rickmann eelk schah draudses teefas tanni 22. No-
vember 1869 preefscha laffita taps. Tapebz teek wissi, kani peelkah-
jahs, usaizinati, usz scho nolitvu terminu vee schahs draudses teefas
Befswatus pilsmuscha otnahlt, ka arri wissi kasi, kas prett scho testa-
menti jeb faut kahd wihsse taisnas prettirunnaschanas dohma zelt,
ar farawhm prettirunnaschanahm pre schahs teefas weena gadda un
jeschu nedebu un 3 deenu laisl, t. i. lihs 7. Janwar 1871 gadda
pusseenda pulssten 12 meldeees, zittadi winnu dohmatas prettirunnas-
chanas par aisswetabim taps aisshtas un ta testamenti par spehla
palikuschu buhs ja-uesskatta, las if latram wehia jaleek un no stah-
des jasargahs.

Besswaines pileomuischä. 3schä. Behsu dr. teesä, 27. Oktbr. 1869.
[No 2058.] Draudses teesas lunga: H. Kaehlbrandt.

Krohna Wirzawas pagasta valdīkšana uzaizina nissus fawus pagasta lobzektus, kurri ahrpagastos dīshwo, lat wīzdevelaki līhf 10. Dezember f. g. fawus galvās-naubas un galvās-labbibas-behršanas parradus, kā arri ūha goda galvās nauvu un labbibu namaskatu. Viņš cheem jamais 11 rubl. 4 sap. 1 mehē. rudsu 1 mehē. mēeschu,

Läpat arri išpiristi rekruschi tohp ušoizinatt, to us sawu parrabu noliku dalku lihdj minnetam laifam nomafahst. Ar wisseem teem, kurri buhs flehpuschees, ta kā arri ar trem kurri ſcha pagasta lohzelkus bes kwitanzehm par noodohtu galwas-naudu un labbibu buhs peeturrejuchi, taps pehz liffiumene isdarrihis. Tikkai oħtr'deenaħ tohp nauda un labbiba ākohha. Mirzawā pretti nemta.

Kr. Wirzawas pagasta Waldishanā, 5. November 1869.
[M 853.] Pagasta vezzaikais; U n s m a n n.

Lihos 14. Novembr, vee Riigias atnahlusel 2262 lüggi
ja 2232 luagi eitõghinuse.

We confirmed at trials

Digitized by srujanika@gmail.com

Afbildnings redaftebrs A. Leitn.

Sluddinashanas.

Rabba gohdiga meita preefsch tebla warre weetu dabbuhit Zuhku-eelä (Schwimmstraße) № 32, pa weenahm treppem augschä.

Kreetna fainneze ar laobahm attestateh miree preefch kahdas muischaas Ahr-Rihgä tuvumä melle; winnai ari wajaga sapraat lohpu kohfschanu. Tuvalas finnas leela Alesander-eelä № 16, sefta.

Diwas gohdigas un darbigas meitas no semmein warr kahdaa muischa dieneestu dabbuhit par kefta meitahm. Vaalemedahs Rihgä, Sinder-eelä № 27, 1 treppi us augschä, no pull. 11—1.

Dsjhwees weetas Sluddinashana.

Es dshwoju Peete.b. Ahr-Rihgä, Stohls-eelä № 28, pagalina. Fr. Mietens, leesters un skriwers pee Gerodut-basnizos.

Fotografijas mahderis G. Biermens is Berlimes darra finnamu, ka winsch Bebis, Tietjeni nammä leela eelä, laträ deena lhoj pulstern 2 bilden wissadas leelumä labbi un par lehtu makfu pagat-tawo, tisslabb no weena ka ari no wairak zilwe-keem jeb no leela puhla us weenu bilbi.

Jauua Bohde.

Saareem draageem un paishstamem darru finnamu, ka es no Kamarin fungem esmu astiachjees un pais sawu

Pakk-fambari un pehrwju-bohdi

esmu etaijisis Pehterburgas Ahr-Rihgä, Kallu-eelä № 8, taifni pretti rai ebraulfschanas weetai, so sanz „pee trim rohsehm.“

Schinni sawu jaunä bohde turru papilnam wissulabbaahs prezzes un tahd pahrdohdu par fit lehru tigru, ta ween to warru; par ristigu mehru un swarru galwoju ar sawu gohda-wahdu un katus prezze teek laipnigi apdeenehts un winnaam ta pagehreita prezze ar gohdu paishneegta. Tapebz luhdsu sawus draugus un paishstamus, lam iahdas prezzes un pehrwju waisjodigas, lat mannam palk-kambarim un pehrwju bohdei garram ne-eet, jo tem nekad nebuhs jchehl, ka pee mannis pirkuschi.

Aleks Jegerow,
andees wahds: Jelgawin.

Uerahdischanu par muischu un semmes pahrdohschana un rent-s-weetahm Witepolä sems in Mohilewas gubernijas dohd appaftschaftsitaaj, dshwo-dams Witepolä, ne taht no Smolenksas tigus platscha Bogoflaw-eelä, Igolnikova mantineka nammä.

W. Mendé.

Pakk-fambaris,

fur saküs us durwihnt,

Kallu-eelä № 1, ne taht no J. Niedlich funga Eng. magashnes, pahrdohd skandru petroleum-ellu, fillumu sahles un zittas wissadas skaitas pehrwju us galwochana, ta ka ari wissulabbaal-tassinoda-zulkun, saffiju, tehju, fwazzes, sepes, balto žibrapu 10 lap. mahrzina un dauds zittas prezzes ar ristigu swarru un mehru.

G. Branu.

Ispahrdohschana.

Joruhmeschanas deyt teek pahrdohdas par glu-
schä semmi nolaitu zennu daschadas sortes wihiu,
likeeu, rummu un konjaku pee

G. A. Schmähling,
leela Mastawas eelä № 24.

No polizejas atvelehtis. Driskehis un dabbujams pee kultsch- un grahmatu-drisketaja Ernst Plates, Rihgä, pee Peetera-basnizas № 1.

Ta Pehterburgas uggun-s-grchfa skahdes apdrohfschinashanas-beedriba.

„Salamander,”

ar weenu pastahwigu grunts kaptalu no 2,000,000 rub. f. un kreetnu wehl scheit neminetu summu, apdrohfschina kaut kahdu ihpachumu, kustamu lä arri nekustamu, prohti: wissadas dshwes- un zittas ekas un mantas, wissä walstibä preefch uggun-s breefnahm.

Apdrohfschinashanas preefch Behsim un winna aprinka teek noslehtgas eelsch Behsim pee ta apstiprinata apghadataja

Adolph Plamch,

Tietjen funga mahju netahk no rahtes.

Mastawas Ahr-Rihgä irr lehti pahrohdamas 2 dshwojamas mahjas labbä bubschanü; ta weenä at-rohds wihiuss. Taahs tuvalas finnas dabbujamas Pehterburgas Ahr-Rihgä, Kallu-eelä № 36, Saulites mahjweetä, pee fainnezees.

Tee no tahs jauncezelas Rihgas kihlu-beedribas (Hypothen-Verein) Kibter-eelä № 6, isdroh 5½ prozentos nedami fandribis irr par 3½ prozentehm no 88 rubli zehlusches, samehe zitti labbi papihri, ta no birschu-finnaam rebsams, leittuschi.

Sad nu jho papihri wehreiba gan teesham wehl ougumä ougs, sad tohs paishus ari walstahdehm itt lobbi warr pedabwah.

Ta pee ta zella us Rohrascherm, 6 werstes no Rihgas, paishä schof- fejas mallä stahwedama muischa Deydershof, kahdas 40 ruhra - weetas leela, ar tihuma- un fatsu-dahria semmi un angli-dahria, ta ka ari wairak dshwojamatun un fainneebas ekahn un weenu bruhfeschanä stahwedamu fnehi irr no 1. Merz 1870 g. esfahloht us renti isdrohdamas jeb ari pahrohdamas.

Tuvalas finnas warr dabbuhit pee

Konsulenta D. E. Bielrose,
leela Smilshu-eelä № 15.

Jelgawas schoffejas mallä 12 werstes no Rihgas irr semmes gabali liids ar turklaht pederigahm plawham no Jurgem 1870 us renti isdrohdamas. Tuvalas finnas dabbujamas tali miltumagashne no Karl A. Schmidt, Kemmereti-eelä, starp Skahu- un Jauneen wahrteem.

Ta Wahzu tehrandu prezzi bohde

no

J. Bürgermeister

pee rahtuscha us stuhra atkal no jauna dabbuja pefsuhtitus

rewolwerus

un pistoles un pahrdohd tahs pa-
schas leela pullä un pa weenam par itt
lehtako makfu.

Limbascha.

E. A. Puls

parra finnamu, ka winsch sawa bohde atkal no jauna sagahdajis papilnam wissadas wormalas, buksliin, paleto-drahns, seewischku drahns, melnu, holtu un pelleku mislu, ta ari melnas juks-ahdas, sohlu-ahdas un farlannu saffijanu un wissas schahs prezzes un sohla pahrdohd par Rihgas zennu.

Gaujenes pilsmuischä wissadi lauli teek pirsti.

Zuhka, baitsa ar melneem plektem, 14. November mašajä Kaleju-eelä № 3 Peeterb. Ahr-Rihgä pašadduse, kas to zuhku otioho dabbohi patrizibas naudu.

A. Th. Thiefs, wegzaal

Englischu magashne Rihgä,
pedahwa labbalahs missina- un dseles plettib-
seru, meeseru, lusturus, ari fuomallu-, dehlu-,
schlehrs- un dshchleru-sabguh leela pullä.

Englischu

aufschamu dshju-magashne pee ūves

Rihgä, Kallu-eelä, netahk no rahtuscha pa labbu-rohki, sad us Ahr-Rihgä eet, kur us durwim re-dams Englanedes walts-schmi un diwas glas-
schu kafes ar prohvem, darra finnamu, ta joh magashne irr paishstamus ar pirmas sortes aufschameem deegeem no Amerikaneeschu kohswillas (bohni-willas) no wisseem nummureem un pehrivehm,
ta ari ar willu un willainahm dshjahn no rup-
jatohs liids smallaku sorti: lepat ari pahrohdb-
un isihre missina wehweru kemmes. Schinni
paishä magashne warr dabbuhit wissadas pehrwju-
saħles, ka foschenili, anilin, fillas, saltas, mel-
nas, bruhnas un wissas apteekeri prezzes liids
ar pamahzischana.

Main ehrgla-arkki pa 5 rubl. 50 kap.,
tahs turklaht pederigas dallas (leefas)
pa 1 rub. 50 kap. linnu makkamee rattu un ratta
speeli pa 2 rub. pshies pa 4½ kap. mahrzina,
masti lehki pa 6 un 8 rub., tschugguna loppa-
tristi no 3 rub. esfahlschopt, maias uggun-s-
un dabrsa-sprizes, wiss no labba materiaalaa pagat-
kawohis, tel pahrohdbi tai tschugguna- un ma-
schinu-fabrikki no

W. Iezkewich,
fabrikas-magashne atrohdahs Sin-
der-eelä № 10, Seefla nammä.

Tschigaus.

(Slatt. № 34. Beigume.)

"Nu, wai tu mannu usdewumu isdarriji?"
Karstinsch fazzija jautadams.

"Sinnams."

"Un so menders fazzija?"

Sellis stahstija melderat bilden wahrdas pee wahrdas un galla teiga, ko Ferenzis fazzijis.

Kallejs lehza no dusmahn kā traiks augscham.

"Un to tu lizzees few fazzijit?" kallejs blaßwa aiss dusmahn.

"Meister, es negribbeju jums preefschā fneegtees," sellis atbildeja.

"Sellam taisniba!" kahds puiss fazzija. "Vehter tu negribbeji muhs klausht, kad mehs tew to leedsam, taggad tew nekas nepaleek pahri, neka pasham pehz milteem us dsirnawahm eet."

"Es pateizohs par melderat milteem!" kallejs teiga, kas no fastapschanas ar Ferenzi vihjahs. "Milti jaw sen pilssehtā nöpirsti!"

"Tu tak melderat usaizinaschanu klausī," puiss fazzija. "Bittadi Tschigaus dohmahs, ka tu no winna vihstees!"

"Es nebitstohs no neweena!" kallejs atbrehzahs.

"Nu, tad eij us dsirnawahm pehz milteem!" leela dalka puischu smehjahs.

Kallejam nebijsa luste. Winsch redseja, ka winsch pats sawā flagsdā eespohstijees, un lai warretu fawas errastibas noslehpī, winsch lammajahs par sella hailibu un atblaßwa puischcheem, ka winsch neleekotees no zitteem likkumus doht, un ka winsch zittā reise ar melderat norehklaschootes.

Saerrojees winsch isgahja no frohga.

Winsch dsirdeja, ka winnaam no pakatas smehjahs, kahds fazzija: "Aha! Tas vihstahs no Tschigana naggeem!" Winsch buhtu atpakkat greezes un runnatajam pahrmahzibū dewis tatschu nedarrija, tadeht ka apsinnajahs, ka tee wahrdi taisniba — winsch vihjahs no Ferentscha.

Kad sellis bij aisswaddihs, menders isgahja no dsirnawahm laukā, fawas affinis atdissinah. Ar Ferenzi, kurra meerinadami wahrdi ristigā laikā winnam bij atfannejuschi un winna no neapdohmigas pahristeigfchanahs atturrejuschi, winsch nebijsa neweena wahrdas runnajis. Winsch wis nekaunehjahs, ka Ferentscha wahrdem klausīs, winsch tik gribbeja apmeerinatees.

Marrina dsirdeja katu wahrdas, ko sellis runnaja, un schee dītti, greefigi speedahs winnaam firdi. Tas winna speeda, ka tas, ko winna mihtojuſe, un ko winna par viſſeem zeenijuſe, kas winna tik dītti paſemmojis, ka tas no jauna mēklesjahs winnas tehvu kaitinah, bes ka tehws winna buhtu aiskahris. Wissa kalleja beskauniga iſturreſchanahs stahdijahs no jauna winnas dwiehſeles preefschā. Pret zitteem

winna gan leyna, augsta bijuse, bet ne pret kalleju, un tadeht winna tak no fcha wairak ſmalkatas juſchanas warreja pagehreht.

Tik ar leelu puhiņu winna warreja fawas fahpes apturreht; bet kad walkars nabža, winna nogahja dahrja lappu buhdinā, lai warretu tur, zitteem nemannoht, iſraudatees. Numakam winnas affaras ritta.

Walkars bij kluss. Nefahda wehſmina nepalustinaja kohsu gallotnes, tik dsirnawu uppe burbuleja weenā balsi ar winnai ihpaschigu warru, kas winnas burbuleschā. Marrina dsirdeja tik ko fcho ſtānu, bet fchi padarrija Marrinu nemannoht meerigaku. Schahdōs brihschōs dabba zilwela ſirds fahpes lehni pahrivar un iſkaufe.

Marrinas affaras tezzeja wehl, bet lehnali un mehriegaki. Ferenzis eenahza dahrja. Winsch neſinnoja, ka Marrina buhdinā ſehſch, un lehnam, neſinadams, winsch peenahza klahu. Peepeschti stahweja winsch Marrinai preefschā. Ferenzis redseja winnas affaras, un winnas behdiga iſflatta ſchnaudsa winnam ſirdi.

"Kadeht tu raudi, Marrina? Kas tew kait?" winsch jautaja, gandrihs iſbihjees, un ar tik ſirſnigu lihdszeetigu balsi.

Marrina klusā, un winnas affaras pluhda wehl waitak. Bet kad winsch ohtrafahrt jautaja un tik meerigi un lihdszeetigi winnai preefschā stahweja, Marrina fazzija winnam, ka winna raud, tadeht ka kallejs wiſſadi puhejotees, winnas tehvu kaitinah.

"Slatt, Marrina," Ferenzis meerigi atbildeja, "ja tu man toreiſ" nebuhtu luhguse, kalleju no ejara iſglahbt, ta tew un tawam tehwa dauds behdas buhtu aistaupitas. Es jaw finnaju, zif beskaunigi winsch pret tewi darrijs, un tadeht es negribbeju fawu rohku kustinaht winna glahbschanas deht."

Marrina newarreja aiss fahpehm atbildeht.

"Es labprahf fawu dſihwibū nodohtu, ja wiſſu warretu par nenotikkuschu padariht," Ferenzis fazzija. "Arri tawa tehwa man ſchel, winsch dauds zeetis. Tatschu notikkuschu newarr pahrgrohſicht, tadeht ne-raudi — effi meerā, Marrina!"

Schohs wahrdus winsch teiga tik mihtsti un luhgdamī.

"Es finnu, ka tu labs effi, Ferenzi," Marrina atteiza, un winnas balsi drebbeja.

"Ka es labs ejmu," Ferenzis fazzija ohtrafahrt, gandrihs usgawilledams. "Marrina, tu man to ſatti! Af, kad es fchā brihdi preefsch tewim warretu mirt!"

Winsch speeda fawu rohku us kruhtihm, lai to juſchanu, kas winna kruhtis wai usplehſa, atpakkat ſpeestu, winsch to nespehja.

"Marrina," winsch fazzija dedsigi, "ja tu — tu manni buhtu mihtojuſe, ka kalleju, ja tu par mannu buhtu gribbejuſe palikt, ka fawu azzi es tew glab-

batu, ar sawu dīshwibū tew fargatu! Wissu — wissu es darritu, lai tevi laimigu darritu, un tik teefcham, fa es schē tawā preefschā stahwu, tu taptu laimiga!"

Wirsch fatwehra Marrinas rohku, un winna us-lahwa winnam sawu rohku. Arri winna bija nemeeriga, winnas ūrds puksteja difti, winna patte nefinnaja, fo winna sajutta.

"Es biju traks zilveks," Ferenzis teiza, "bet no ta laika, kur tu pret manni mihliga, es pariffam zits palizzis. Tik ta dohma manni pahvalda, fa es tawam tehwan warretu atlihdsinaht, fo wirsch pee mannis darrijis, fa es fo pee ta paspehtu, lai tevi warretu laimigu darriht!"

Wirsch turreja wehl meitas rohku sawā. Marrina usluhkojahs augscham us winnu, un weenu azzumirlli raudsijahs abju azzis weena oħtrā.

"Ja, laimigu es tevi labprah redsetu!" Ferenzis fazija. "Laimigu zaur manni, ne zaur kahdu zittu. Tad es sinnatu, fa es tevi ne-esmu par welti tik dedsigi mihtejjis! Kad man buhtu reis — reis ta warra mannas roħkas!"

Marrina zeeta klusso. Winnai eeffschā webtrojahs un kahwahs. Winnas klusso zeeschana dera winnam drohschibū „Runna, runna!" wirsch fazija. „Tu sunni, fa es tevi mihtoju, fa manna dīshwiba tew peederr — wai nar neka, neka, fo es preesch tevis warru darriht, lai tu laimiga toħpi?" Wirsch sajutta lehnu speeschana no winnas roħkas. Schi speeschana pahrsfrehja par wissu winna meesu; wirsch issauzahs wissu aismirsdams, „ja tu manna gribbetu buht, ja tu manni warretu miħloht, us sawahm roħkahn es tevi nestu; katra kawa weħleßchana tiktu isdarrita, katra ūrds leħzeens mannas kruhtis tewim peederretu!"

Wirsch bija pee Marrinas nolleezees; winna balsi, winna roħla drebbeja, jo schinni briħdi wajjadseja winna dīshwoxchanas liskenam skaidrotees.

Marrina atlikka sawu galvu pee Ferentscha kruħtihm un speeda winna roħku firfnigi.

"Marrina, firfnina!" laimigajs issauzahs flanni gawilledams, un meitu ar abbaħm roħkahn pee fawas ūrds speesdams. „Tu gribbi manna buht! Tu manni miħto! Man — man tu gribbi pederreħt!"

Marrina nespēhja neka atbildeħt, bet skattijahs pilna miħlestibas winna azzis.

Lai azzumirlli melderis eenahza buħdā.

„Aha, teħwin!" wirsch fazija un winna balsi flanneja bahrgi. „Wai es preesch ta tevi sawā maixi neħmu?"

Ferenzis usleħza isbibjees; winna nosahrkušħahs waigs nobħla; wirsch noduhra azzis us semmi.

"Kas tew par darrischana ar mannu meit?" melderis fazija, Ferenzis pee roħkas fakerdams. „Runna puif!"

Ferenzis nespēhja neveenu waħdu issazżejt, pee-

peschi wirsch bija no fawas laimes debbescheem nogħysts.

"Un fo es lai tagħad ar tevi eefahku?" melderis waizaja.

Kad Ferenzis buhtu fawas azzis us augħċu pa-żehlis, tad wirsch gan mannitu, fa winna sojmeeħam fmeekli us luhpahm, lai gan zeetus wah-dus runnaja.

Melderis wehl briħtinu skattijahs us abbeem is-ħajnejha, tad wirsch sajjija fmedamedes: „Nu, es negribbu zeets pret temi buht, schē — fakemm meitu mannis pehz, bet turri winnu miħlu un zeenā!"

Negribbedams Ferenzis flanni eebreħzahs un raudsijahs waizadami us melderis, it fa pats fawahm auħġi netizzet. Wirsch dohma, fa sapnajoh.

"Nu ja, nemm to meitu!" melderis teiza. „Es sunni gan, fa tava ūrds winna peederr, un es arri sunni, fa tu pateesigi dohma!"

Ar johni, dedsigi laimigajis apkampja tagħad sawu miħta ko ar abbaħm roħkahn un skuħpsta ġewwa mutti, waigħus, tad atrahwahs wirsch walla un fatwehra melderar roħku. Ferenzis għibbi ja teik, għibbi melderam pateik; winna luħpas kustejja, winna kruhtis puhtahs smaggi un affaru straume pluħda is azzihm.

Ferenzis nespēhja affaras apturreħt. Wirsch fsejhja no buħdas, no dahrja laukä — winna wajjadseja weenam buht, lai warretu saturretees, fa lai laime winnu nefatreez.

Smeedamees luħkojahs melderis winnam no pakalas. Wirsch fappratta Ferentscha affaras; taħs bija winnam pee ūrds kħejjex.

"Marrina," melderis fazija faww meitai roħku fneegħdams, „tas tevi darrihs laimigu un pateiksees mums aħseenu! Raug — raug, affaras es pee winna wehl liħo schim ne-esmu redsejjis — taħs naħħt no ūrds!"

Gaddi irr no ta laika pagħajnejha.

Dżirnawas stahw wehl kohsħa aktar nekkie għad-dōs. Dżirnawas irr jaunās drahna teħrpušħahs; jaunās fainneezibas ehla stahw ap-dżirnawahm. Wissi fihnejahs us turribu un baggatibus, un kahrtiba un glietħiba, kas wiċċur redsami, azzihm patiħ. Ilhdens fħanahz uppē un għażiex kħażid, un pikkodahs us ratteem, un dahrja, kas dżirnawahm liħo sħaista pukkies smarsħo.

Skai briħdi ohreswahgi tuwojħahs aħçi dżirnawahm. Wahgħo sħiħi stahw, kas ar krejxa roħku groħschus turr un brangħoħ, dedsigħoħ sirgħi walda. Melnei matti, tumšħahs jaħrabba pilnabs azzis, bruħnajis waigs doħd winnam jaħfu uß-fattu. - ee wiċċa winna augħma mannams, fa wirsch wiħrs, kas fewi sajuħt, bet kas klaħt miħligi un labprah tiegħi.

Us katu sirgu fehsch sehns; weens no teem irr fehschi lihds septini gaddus wegs, ohts warbuht preezi. Winni turrabs sirgu frehpes zeet, un winnu tumschabs azzis spihguto no laimibas, tadeht fa ta lepni us sirgeem fehsch, un sirgi til muddigi eet. Kad wahgi sehtä eebrauz, abbi usgawille skanni.

Skaista, branga seewischka nahk no dsirnawu durwihm laukä. Winni fmeijahs laimigi, kad abbus sehnus ta preeka pilnus eerauga, bet johkodama winna draude ar pirstu wiham, kas us wahgeem stahw.

„Nepataisi man tohs sehnus wehl trakkafus, nesa wianu jar taggad irr!“ winna usfauz wiham, kas sirgus durwju preefschä apturr. „Winni jaw gluschi tik newaldami, Ferenzi, fa tu pats reis bijis!“ Winni nozett jaunako sehnu no sirga un noskuhpsta to.

„Ustauj winneem — ustauj,“ wihrs atteiz fmeedams, is wahgeem lehzis un sawai seewai rohku fneegdams. „Luhk, es tak sawu Marrinu dabbuju!“

„Tadeht fa tu labs effi!“

„A, wai tad sejni arri par labbeem nepaliks?“ Ferenzis fakka. „Marrina, tawas affinis tekk winnu dsihflas — tad jaw winneem labbeem japaleek!“

„Wai tad tu manni pateesi par tik labbu turri?“ seewa jauta winnu, laimiga usluhködama.

Ferenzis apferrahs winnai un nobutschö winnu firsngi.

Arri menders isnahk schai brihdi sehtä. Abbi sejni steidsahs winnam prettim, kerraahs winnam ap rohkahm un stahsta, fa us sirgeem jahjuschi. Melderam laikam labbi gahjis, jo tik daudj gaddi winnu nemas naw pahrwehrtuschi. Preezigs, laimigs winsch us sehneem luhköjahs.

Winsch eet Ferentscham fakta, speesch tam rohku un gribb to istabä wilkt. „Nahz, Ferenzi,“ winsch fakka. „Alpuhtees! kalps warr sirgus nojuhgt.“

„Es ne-esmu peekuffis,“ Ferenzis atbild. „Es brauzu un sejni pakaveja man laiku. Tu, tehws, man pateesi gribbi par luttefli padarriht!“

Tahdus laimes un peetezibas brihschus warr deenu no deenas dsirnawas redseht. Menders naw wehl neweenu azzumirkli noschehlojis, fa Ferentscham sawu behrnu par laulatu drangu devis. Winsch sinn, fa abbi laimigi; zaur Ferentscha darbibu un ismannu baggatiba aug gardu no gadda; ne menders, ne Ferenzis naw weens ohtram neweenu kannu wahrdi fazijusches.

„Man fakjahs labbi,“ menders fakka daudjreis’ ar peetezibu, „un es wehlu fawem behrneem tilpat laimigas wezzuma deenas!“

Un fa eet pagastä? Tur netruhka ne issmeeklu, ne nifnuma, kad preefsch gaddeem Ferenzis Marrinu prezzeja. No ta laika irr daudj pahrwehrtijees.

Daschs gibbetu labprah ar melderi un Ferenzi sfraudsetees. Bet schee abbi dsihwo par feni un sawä laime. Winni fweizina laipnigi, kad winneem pa pagastu jaect wai jabrauz, bet wairak winni nesastohp ar pagasta eedsfhwotajeem.

Tik fallejs turr wehl us abbeem wezzas dußmas, tahs leekahs leelakas paliflusches. Winni lauliba irr nelaimiga; ar sawu leelibu un warmahzibu winnam daschs eenaidneeks pagastä, un nemeerä ar sawu dsihwi un ar feni paschu, winsch dserschanai pade-wees. Sawu ammatu winsch paviffam palaidis, tadeht fa wissu deenu frohgä fehsch, dserr un spehle. Winsch gan leelahs, fa winsch tik baggats, fa warroht bes ammata dsihwoht, bet frohgä pee fabrtihm daschs jaw sawu turribu aprazzis.

Wasnddis Dehls.

(Statt. Nr. 45.)

Par nelaimi trahpijahs pirmajs leitnants ar dascheem matrohscheem eefsch weenas laiwas, fur wissi winna eenaidneeki bija, tadeht fa winsch winaus arween bresfmigi mohzija. Wehtra plohsijahs wehl aissweenu; laiwas tappe zaur wehtru isschiktas, un ta laiwa, fur pirmajs leitnants bija, tiske us kahdu tufschu fasslu ismesta.

Jau nahts bija usbruksje, un nelaimige norunnaja lihds rihtam nogaidiht. Ohträ rihtä bija wehjisch nostahjees un masaki witni. No zittahm laiwahm un no fugga nebija ne wehsts.

Leitnants sawä eeraschana pauehleja, laiwu no mallas nogruhst un probjam braukt. Te us reisi wissi matrohschi, fa norunnajuschees, ussfattija winau ar leelahm azzihm, un Filips bij pirmajs, kas winnam usfauze: „Pawehlibai nu irr gals!“ Leitnants runnaja, sunams, pretti; us reisi faktitte matrohschi leitnantam wirsu, sagrahbe, fitte winau, pesehje winau pee kohka, nogruhde laiwu no krafta, eelahpe eefschä un brauze probjam. „Apschehlojtees! Apschehlojtees!“ winni dsirdeja ilgi leitnantu fajuam; bet neka; winsch bija winaus dikt aiskatinajis; matrohschi brauza arween pret walkareem un pehdigi aissneede laimigi Brasilijas kraftu un norunnajahs, us zitteem fuggem deenestu reenemt un par nelaimigeem isdohtees. Laiwu juhrä egruhduchi, tee pahrstaigaja semmi un usgahje pehz kahdahm deenahm Rio Janeiro pilsfehtu. Wisspirmak winni zittas drebbes nospirka, lai winaus nepasihtu. Leelsaka dafka no winneem, kam wehl drusku nauda hij, eefahka pliheht un nejauki dsihwoht, zitti aktal luuhloja kaut fur darbu; bet Filips, kas jau tik daudj gruhtuma bij baudijis, bij juhras brauffchanu bresfmigi apnizzis un ar leelahm behdahm un ruh-pehm ilgojahs pehz sawu tehwa semmi un pehz fawem miheem wezzakeem. Gessch Rio Janeiro

palischana winnam nebija; jo kahdu deenu pahrneffe winna heedris tahdu sinnu, kapteine effoht lihds ar zitteem matrohscheem atbrauzis un meklejoht winnus nošert.

Filips pahrsfaltija sawu naudu un atradda, ka wehl bija tik dauds, ka warreja ar kahdu Amerika-neeschu luggi lihds New-Yorku aibraukt. Winsch tikk arri lihds to pilssehtu un dohmaja, te kahdu darbu atraft, ka warretu tik dauds naudas faktat, ar ko us Eiropu pahrbraukt. Bet neka; Filips lohti wihsahs; jo winnu isjautaja, kahdu ammatu mahzijees, bet tadeht ka winsch nekahdu ammatu nebij mahzijees, winsch zittu darbu nedabbuja, ka eelas flauzicht un par rohkas puisi buht.

(Us preefschu beigums.)

Kas ta par tahdu libgawium?

(Mihla.)

Meld. Wenn ich sie von Ferne seh' n.

Kad es to no tahlen flattu
Spibdohrt rohshu lohschumā,
Gribbefchanu ſirdi mattu,
Noſehsteeſ tai tuwumā.
Karſta ilgoſchanaſ fahpe
Mannu ſirdi flahpeht flahpe,
Kad es winnu ſluhpſtijis
Un par fawu dabbujis.

Ne buht nau ta aufſt, ne zeeta,
Ta ka dascha ſeltainiht;
Bruhtganam ſchē weegla leeta,
„Sawu“ ſault ſcho ſirds puſkiht.
Ugguns pilni winnas prahti,
Ka ar ſaldū warru ſlahti,
Kad es winnu ſluhpſtijis —
Un par fawu aplampis.

Un ta lohpā waddam laitu
Saldi lihds pat puſnaktei,
Lihds man eekarſt ſir' un waigu,
Azzis flattto ſeltainei.
Tahku miheleſtibā vihziſ,
Tai pee kahjahn ſemmē flihziſ —
Lihds nu weenreis nogurris
Šault par „sawu“ — aijmirſis. —

E. F. S.

Grahmata, fo Pehtſcha Lawina ſowam drangam Jehtſcham Lohzenom rafſtijis.

Zeenijamais Lahzen!

Tu no mannas atbiles jau redsi, ka man Tawa grahmata rohka. Lawu luhschauu es ſteigſchus iſpildu, to leetu, kas Lawu ſirds apſinnaſchanahs tik neganti ſpihle, iſſlaidrodams, ka pats ſinnu, un ka no muhsu mahziteem wahrdū prattejeem dſirdejis.

Tu rafſti un waiza, zaur ko tas wahrdū „wahrdnihze“ muhsu deenās tāhdā wehrtibā nahziſ, ka winnu no tahlenes ween' ar nonemtu zepuri un ar fa-

lithahm rohſahm drihſtoht uſlubkoht? Tahda wazachana mannās naſſis pebz Melnijas ſmird; tu laikam buhſi Melnijā wai Mallenijā eekuhlees, ka tew preefsch „wahrdnihzes“ ar drebbeſchanu un baiſehm zeppuri janonemim un rohkas jaſaleck. Pee mums wehl wahrdnihzi nemaj par tahdu dahrgu, angstu, neaifarramu, ſwehtu leetu neusſkatta, bet pawiffam par zittu ko. Pee mums irr wahrdnihze pohtsa leeta.

Muhsu wahrdū pratteji iſſlaidro wahrdnihzi ſchahdā wihsē: „Wahrdū irr leetu, wai buhſchanu, wai darriſchanu, wai leetu ſawadibū ſihme ſkannā, un mehs irr eeradduſchi runnajoht ar wahrdū tuhlin to leetu garram preefschā ſtahdiht; tāhdā wihsē wahrdū irr zilweku garram tas pats, kas ehdeens un dſehreens meeſai. Tas wahrdū „nihze“ arri naw tablu melejams; „nihze“ iſaug no niht tā pat, ka nihtuſis; niht apſihme pohtsa, bohja eet, iſputtecht. Kad nu tas wahrdū „wahrdnihze“ irr no „wahrd“ un „nihze“ ſalits, tad „wahrdnihze“ apſihme tahdu leetu, zaur ko un furra wahrdi pohtsa, bohja eet, nihtſi un teek nobendeti.“

Nu Tu pats gan manni, kas „wahrdnihze“ par meschonu un putnu. Es zerru, ka Tu us preefschu preefsch wahrdnihzes wairs zeppuri ſemmē nerauſi, bet rungu wai dafſhas rohſa pakerti un palihdeſti tahdu meschonu aiftreet, kur winsch nekahdu ſlahdi ne-warr darriht. Apdohma pats, ko tad lai zilweki eefahk, kad wahrdus iſnihzinahs, nobendehs un no-leetahs! Kad jau wairs naw eefpehjams zilweku garra mantas, ko no muhsu wezzafeem mantojuſchi, paglabbaht, neds wairoht, neds muhsu behrneem paſkaſa atſtaht; tad zilweku garram bes harribas tuhlin jaſprahgſt, un zilweku bes garra — ſohpineem libdigi; kad tas noteel, tad Karl Vogt ar ſaweeem mahzelteem gawillehs uſwarrefchanas dſeefmas, ka ribb ween.

Schoreis' lai peeteſ! Kad tew atſal kas ſirdi ſpeefch, tad greeſees ween pee mannis, un Lawam tumſcham garram piſku lahpas eededsinahs

Pjerr Loweng.

Atbiles.

F. G.—I. Juhsu rakſtus dabbujam; kas derrehs, iſſi bruhteti.

Wiſſeem, kas mums ſtahſtus, ſtahſtinus un iſſluddi-naschanas peſehtijufchi, bes ka fawu viſniu wahrdū, dſuhwes=weetu un kahrtu uſdewusch, par ſinnu, ka mehs rakſtus bes pilniga ſarafſtitaja wahrdā dſuhwes=weetas un kahrtas newarram leetā liſt, un tadeht luhsam, lai ſarafſtitaji us preefschu ſawu wahrdū uſdohd, ja winneem netihs, ka winnu rafſti teek pee mallas liſti.

Atbiledams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atvelehts.

Mihgā, 14. November 1869.

Atbilebas un dabbujamas pee bilſchun un grahmatu-drihſtohtga Ernst Plates, Mihgā pee Pehtſcha-baſnizas.